

Kan holdninger til cannabis forudsige forbrug?

I projekt 'PÅ eller Påvirket' arbejdes der med at ændre holdninger til cannabis. Som omtalt af Søren Holm i den foregående artikel, indeles holdninger i tre hovedområder: *Neutralisering af risiko*, altså benægtelse af, at brug af hash skulle have negative konsekvenser, *normalisering af hash*, som refererer til opfattelsen af, at hash er normalt og at det hører sig til, at man bruger hash i ungdommen, og *glorificering*, som er den opfattelse, at der er noget særligt spændende og positivt ved hash, eksempelvis i form af at hash gavner brugeren direkte, har gavnlige effekter på det sociale samspil eller bidrager positivt til kulturen ved at inspirere brugere til at blive kreative og skabende. Hvis målet er at reducere forbruget af hash, bliver det vigtigt at vide, hvilke af disse holdninger, der særligt påvirker tendensen til at bruge hash. Holdninger kan påvirke forbruget af hash i mindst tre forskellige situationer: Holdninger kan disponere unge, som aldrig har prøvet cannabis til at begynde at eksperimentere, de kan bidrage til at fastholde for-

bruget, og de kan påvirke tendensen til at beslutte at ophøre med at bruge cannabis. En stor prospektiv undersøgelse med 1.223 elever på ungdomsuddannelser i en række kommuner i Jylland, som fra starten ikke havde prøvet cannabis, blev fulgt over 12 måneder med to opfølgninger, 6 og 12 måneder senere.

Et af spørgsmålene gik på, hvor stor en andel af de andre elever på skolen, den unge mente røg cannabis en gang om måneden eller mere. Ved begge opfølgninger var der en stor sammenhæng mellem, hvor mange andre, man havde troet røg, og om man selv i mellemtiden var begyndt at ryge.

Neutralisering af risiko blev målt ved, at spørgeskemaet indeholdt en række spørgsmål om cannabis, som eksempelvis om man bliver afhængig af cannabis, om man ikke kan passe sin skole eller et arbejde når man ryger, og om det påvirker ens hjerne negativt at ryge. Jo mere eleverne erklærede sig uenige i disse udsagn, des større chance var der for, at de var begyndt at ryge, i hvert fald ved det

sidste, 12 måneders interview.

Glorificering af cannabis blev målt ved spørgsmål af typen 'Man bliver kreativ ved at ryge cannabis'. Disse spørgsmål var bedre end neutraliseringsspørgsmålene til at forudsige, hvem der begyndte at ryge. Det står i stærk kontrast til, at vi som samfund somme tider ønsker at sende signaler om at cannabis er skadeligt og forbudt. Hvis vi vil forebygge at unge begynder at ryge, bør vi også fokusere på at imødegå forestillinger om hvor fantastisk og positivt og normalt cannabis er, snarere end kun at fokusere på at tale om skadevirkninger og skråplaner. Ikke fordi der ikke er skadevirkninger, men fordi det ikke er vurderingen af skadevirkninger, der guider de unges adfærd. ■

MORTEN HESSE

PSYKOLOG, PH.D., LEKTOR PÅ CRF

BIRGITTE THYLSTRUP

PSYKOLOG, PH.D., LEKTOR PÅ CRF

SØREN HOLM

FOREBYGGELSESKONSULENT, SKIVE KOMMUNE

JANNE SCHURMAN TOLSTRUP

FORSKNINGSLEDER PÅ SIF, SDU
PROFESSOR, DR.MED., PH.D., CAND.SCIENT I
HUMANBIOLOGI